

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 21 ΙΟΥΝΙΟΥ 1941

ΑΡΙΘ 12

ΜΟΝΟΝ Ο ΚΥΡΙΟΣ !

Ἡ κάμνος τῆς δοκιμασίας, διὰ μέσου τῆς ὁποίας διερχόμεθα, ἔχει ἤδη κατακαύσει περίξ ἡμῶν πλῆθος ξύλων, χόρτου, καλάμης, εἰς τρόπον ὥστε περιβαλλόμεθα σήμερον ὑπὸ τῶν καπνιζόντων εἰσέτι ὑπολειμμάτων αὐτῶν. Πᾶν ὅ,τι πανταχόθεν εἶχεν ἀχρήστως ἐπισωρευθῆ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, βαρῦνον αὐτὴν διὰ τοῦ ματαίου αὐτοῦ φόρτου, κατηναλώθη ἤδη ὑπὸ τοῦ πυρός. Πᾶν ὅ,τι οἱ ἄνθρωποι, οἱ κνηθόμενοι τὴν ἀκοὴν καὶ κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐπισωρεύοντες ἑαυτοῖς διδασκάλους, εἶχον διὰ τῆς φαντασίας δημιουργήσει, διὰ τὴν νὰ στηριξοῦσιν εἴτα ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀσθενῆ ἀνθρωπίνην αὐτῶν ὑπαρξιν, κατάκειται ἤδη εἰς ἐρείπια.

Ἄρρηθέντες μετὰ πείσματος καὶ φανατισμοῦ πᾶσαν περὶ τῆς αἰωνιότητος ἀντίληψιν, προσηλώθησαν ἐξ ὅλης ψυχῆς εἰς ταύτην μόνον, τὴν γηϊνὴν, ζώην, ἐπιζητοῦντες παντὶ σθένει ν' ἀγνοήσωσι τὴν πέραν τοῦ τάφου συνέχειαν αὐτῆς καὶ μετὰ μανιώδους ἀγάπης στραφέντες πρὸς τὸ μέχρις ἐκεῖνου μικρὸν αὐτῆς τμήμα. Ἀπολέσαντες τὴν αἰωνιότητα, ἠσθάνθησαν ὑψουμένην, δι' αὐτούς, μέχρις οὐρανῶν τὴν ἀξίαν τῆς ἐπιγείου ζωῆς καὶ ἐστράπησαν πρὸς πᾶσαν ἀδιακρίτως ἀπόλαυσιν, θεοποιήσαντες τὰς ἀνέσεις καὶ τὴν εὐμάρειαν. Ἄλλὰ τί ἐκ τοῦ χρυσοῦ τούτου εἰδώλου ἀπομένει σήμερον; Τὴν ἀφρόντιδα τῶν ἀνέσεων ζωῆν διεδέχθη σήμερον, διὰ τοὺς κυριωτέρους ἐκ τῶν λαῶν τῆς Γῆς, ἡ τρικυμιώδης ζωὴ τοῦ πολέμου ἢ τῶν ἐξ αὐτοῦ συνεπειῶν. Ὁ θάνατος, τὸν ὁποῖον πάσῃ δυνάμει ἐπεζήτησαν νὰ λησμονήσωσι, κρούει καὶ σείει, διὰ τοὺς περισσοτέρους ἐξ αὐτῶν, ἀνά πᾶσαν στιγμήν τὴν ἀσθενῆ, φεῦ, θύραν τῆς καρδίας των καὶ τὰς ἐξανημισθείσας ἀνέσεις διεδέχθη ὁ ὄλιγος καὶ πικρὸς ἄρτος τῆς πολεμικῆς περιόδου. Τὸ χρυσοῦν εἶδωλον, τὸ ὁποῖον ἐλάτρευσαν ὡς Θεόν των, εἰς τὸ ὁποῖον παρεχώρησαν τὴν καρδίαν των καὶ μεθ' οὗ συνέδεσαν ἑαυτούς, εἰς συντρίμματα ἄμορφα περίκειται. Καί, κατ' ἀνάγκην, μετ' αὐτοῦ αἱ καρδίαι των.

Διὰ τὴν λαμπρύνωσιν, πρὸ τῶν ἰδίων αὐτῶν ὀμμάτων, τὴν εὐτελεῆ ζωὴν των καὶ τὴν καλύψωσιν τὴν κατωτέρω αὐτῆς, αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀπατώντες, εἶχον ἐπινοήσῃ πλῆθος γενικωτέρων περὶ τῆς ζωῆς ἀντιλήψεων, κοσμοθεωριῶν διαφόρων, πολυποικίλων καὶ ἀντιθέτων, αἵτινες δὲν προῆλθον κἂν ἐξ ἀνυστεροβούλου θεωρήσεως τῆς ἐν τῷ Κόσμῳ ἐκδηλουμένης πραγματικότητος, ἀλλ' ἐκόπησαν καὶ συνεγράφησαν

βάσει σχεδίου προδιαγεγραμμένου ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐκάστου ἐπιθυμιῶν καὶ ἐξετέθησαν εἴτα ἐν τῇ προθήκῃ τῶν «πνευματικῶν δημιουργημάτων», ἵνα ἐκλέγη ὁ βουλούμενος, ἀναλόγως τῆς διαθέσεως αὐτοῦ. Ἄλλὰ μὴν ὁμοῦ μετὰ τῆς προθήκης συναπώλοντο τὰ ἔωλα ταῦτα δημιουργήματα τῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποστασίας! Ὑπισχοῦντο τοῖς ὀπαδοῖς, ὅσοι ἤθελον ἐνστερνισθῆ τὰς διδασκαλίας αὐτῶν, τὴν ἀδιατάρακτον εὐδαιμονίαν. Καὶ ὅμως διελύθησαν ὡς καπνός, μόλις ὁ πρῶτος ἄνεμος τοῦ κινδύνου ἐπνευσε, καὶ κατέλιπον ἐν ἐρημίᾳ ριγῶσας τὰς ψυχὰς ἐκείνων, οἵτινες εἰς τὰς κοσμοθεωρίας αὐτὰς ἤλιπον ὅτι ἤθελον εὖρει λύσιν παντὸς αὐτῶν προβλήματος. Τί νὰ εἴπωσι πρὸς τὸν παντοίας στερήσεις ὑφιστάμενον ἄνθρωπον τῆς σήμερον αἱ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ἀπολαύσεως βασιζόμενοι ὑλιστικαὶ κοσμοθεωριακαὶ ἀντιλήψεις; Πῶς νὰ παράσχωσι πρὸς αὐτὸν ἐνίσχυσιν; Ἐσίγησάν, ἐχάθησαν, ἐξηφανίσθησαν. Συνηθίζουσι μόνον νὰ ὑπόσχονται καὶ μετὰ κομπορρημοσύνης νὰ γαυριῶσι, μονοὶ εἰς περιόδους, καθ' ἃς δὲν παρίσταται ἀνάγκη ἐκπληρώσεως τῶν ὑποσχεσεων...

Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ οἱ πιστοί. Ἀκολουθοῦντες θεοδίδακτον διδασκαλίαν, μαρτυρομένην ὑπὸ τῆς πείρας τῶν αἰῶνων καὶ τῆς ἐνδομύχου φωνῆς τῆς συνειδήσεως αὐτῶν, ἐτελούν ἀνεκῶθεν ἐν ἐπιγνώσει ὅτι «οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν». Ἀπέβλεπον οὕτω πάντοτε πρὸς τὴν αἰωνιότητα τῆς ζωῆς αὐτῶν καί, βασιζόμενοι εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ ἀψευδοῦς Κυρίου, πλείστως τῶν ὁποίων ἔχουσι καὶ αὐτοὶ προσωπικῶς δοκιμάσει ἐμπράκτως, ἐγνώριζον ὅτι ἐκεῖθεν τοῦ τάφου ἀναμένουσιν αὐτοὺς ἀγαθὰ «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν Αὐτόν». Εἶχον οὕτω συμφιλιωθῆ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ Θανάτου—ἀπὸ τὰ χεῖλη των λοιπὸν δὲν χάνεται τὸ μεδίαιμα ὅταν τὸν συναντοῦν.

Εἶχον διαφυλάξει τὴν καρδίαν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ συνδέσμου πρὸς εἰδωλα εὐκόλως θρυμματιζόμενα. Δὲν ἐθεοποίησαν αὐτοὶ τὴν εὐμάρειαν. Οὐδέποτε ἀνέμενον ἀπ' αὐτῆς νὰ θρέψῃ τὴν ψυχὴν των. Καὶ τοιοῦτοτρόπως, ὅταν αὐτὴ ἐχάθη, δὲν ἐχάθη μετ' αὐτῆς καὶ ἡ εὐτυχία των.

Μεγαλοπρεπῆς καὶ θαυμαστὸς ὁ κόσμος τῶν ἀποκεκαλυμμένων αὐτοῖς πνευματικῶν ἀξιών καὶ ἀληθειῶν, παρέχει εἰς τὰ διαρκῶς ἐκπληκτα ὄμματα τῆς ψυχῆς των ἐξαισίον θέαμα, καὶ τρέφει ἀενάως τὴν

ἐν αὐτοῖς πυρὰν τῆς χαρᾶς, ἀκόμη καὶ ὅταν οὐδὲν περὶ αὐτῶν ὑπάρχη, ἐξ ὧσιν συνήθως οἱ ἄνθρωποι νομίζουσιν ἐπιτήδεια πρὸς δημιουργίαν αὐτῆς.

Ἄλλ' ἔτι μᾶλλον, ὑπάρχει διὰ τοὺς πιστοὺς «ἐπαγγελία ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης». Καὶ τῆς παρουσίας ζωῆς τὴν ἀληθῆ καὶ γνησίαν χιρὰν γεύονται αὐτοὶ μετ' ἡσυχου συνειδήσεως, μακρὰν τῶν δραματικῶν συγκρούσεων καὶ τῶν τραγικῶν ἀπροόπτων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸν θλιβερὸν κλῆρον τῶν ἄλλων. Ἐπὶ τὰς τύχας αὐτῶν ἐφορεῖ ὁ Θεὸς Πατήρ, «ὃς οὐκ ἔασει αὐτοὺς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνανται». Καὶ ἐν μέσῳ τῆς σκοτεινῆς κοιλάδος ὁ Κύριος θὰ παράσχη αὐτοῖς τὴν ἀναψυχὴν τοῦ φωτισμοῦ Του. Ἡ οἰαδήποτε δοκιμασία δὲν θέλει κατέλθῃ κάτω τοῦ ὄριου τῆς ψυχικῆς ἀντοχῆς αὐτῶν. Ἀκόμη καὶ ἐν μέσῳ τοῦ κλύδωνος, ἐν ᾧ ἤθελον καταποντίζεσθαι οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα, ὁ Κύριος θέλει θαυματουργικῶς διαφυλάττει δι' αὐτοὺς μικρὰν γαληνιαίαν ἔκτασιν!

**

Ἐσίγησαν λοιπὸν σήμερον οἱ μεγαλόστομοι ψευδοδιδάσκαλοι. Καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας μόνον ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου εἶναι δυνατὸν ν' ἀκουσθῆι: «Ἰδοὺ, ἴσταμαι ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω!»

ΕΓΓΡΑΦΟΝ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Τὸ ἀμετάβλητον τῆς κανονικῆς ιδιότητος τῶν Μονῶν.

934,935

18 Ἰουλίου 1941

Πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον Ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Προνοίας κ.κ. Κωνστ. Δογοθετόπουλον.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, λαβοῦσα γνῶσιν τῶν δύο ἀπὸ 2ας τρέχοντος μηνὸς ἐγγράφων τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος, ἀφρῶντων τὴν μελετωμένην ὀργάνωσιν καὶ συγκρότησιν ἀναρρωτηρίων παρὰ ταῖς Μοναῖς τοῦ Κράτους, διασκεψαμένη ἐπ' αὐτῶν ἐν ταῖς συνεδρίαις Αὐτῆς τῆς 10ης καὶ 13ης Ἰδίου, ἔγνω, ἵνα ἐκθέσῃ Ὑμῖν τὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου γνώμας καὶ ἀντιλήψεις Αὐτῆς, μὴ συμπιπτούσας πρὸς τὸ δυνατὸν τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ ἐπιδικωμένου, συνοψιζόμενας δ' ἐν τοῖς ἑξῆς:

Ἐν πρώτοις θεωρεῖ ὑφίστην ὑποχρέωσιν Αὐτῆς Ἱερά Σύνοδος νὰ ὑπομνήσῃ καὶ ἰδιαζόντως τονίσῃ, ὅτι δὲν παρουσιάζονται νῦν τὸ πρῶτον εὐκαιρία καὶ περιστάσεις τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅπως ἐργασθῆ κοινωφελῶς καὶ προσφέρῃ τὸ καθ' ἑαυτὴν ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ συνόλου.

Ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία, ἰδιαιτέρως δ' ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ τοιαύτη, ἀπὸ δισχίλιων περιπέου ἐτῶν δρᾷ φιλανθρωπικῶς καὶ ἀσκεῖ τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν ἐν τῇ πλήρει συνειδήσει τῆς θεοθεν ταχθείσης ὑψηλῆς αὐτῆς ἀποστολῆς ὑπὲρ πάντα ἄλλον ὀργανισμόν καὶ καθίδρυμα

Ὅσα ἦτο μακρὸν καὶ ἐπίπονον νὰ περιγράψῃ τις ἐν λεπτομερείαις τὴν ἀρωγὴν, τὴν βοήθειαν καὶ τὰς πολλαπλᾶς μερίμνας, τὰς ὁποίας κατέβαλλε πάντοτε ἡ Ἐκκλησία ὡς ζωσὴ καὶ κινουμένη ἐν τῷ κόσμῳ, ὑπὲρ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ἐνδυνῶν, τῶν ἐν ἀσθενείᾳ καὶ παντοίαις ἀνάγκαις εὐρισκομένων, ὑπὲρ τῶν συμπερόντων τοῦ Ἔθνους ἐν τε εὐδίᾳ καὶ χειμῶνι καὶ ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς ἐν γένει εὐημερίας καὶ προσδοῦ, χρησιμοποιοῦσα πρὸς τοῦτο πρὸς τῇ ἀνυπολογίστῳ πνευματικῇ καὶ ἠθικῇ αὐτῆς δυνάμει καὶ ὕλικὰ μέσα, ἀνθρωπίνως ἀπαραίτητα, τὰ ὅποια δι' ἀφιερῶσεων τῶν πιστῶν αὐτῆς τέκνων καὶ τῆς μεγαλοδωρίας ἐσθεδῶν αὐτοκρατόρων τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς συνεκόμισεν.

Συνυφασμένη ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία μετὰ τοῦ Ἔθνους, ἀπὸ τῶν σπλάγγων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπορρέουσα, συμπάσχουσα καὶ συγκαίρουσα μετ' αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτοῦ κατὰ τὰς παντοίας ἐναλλαγὰς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων διωκομένη καὶ ὑποφέρουσα, ἀλλὰ καὶ ἀγαλλομένη καὶ θριαμβεύουσα, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐπαύσατο ἀποβαίνουσα συναντιλήπτωρ καὶ θερμὸς παραστάτης αὐτοῦ ἐν πάσῃ περιστάσει. Ὁρφανοτροφεῖα καὶ γηροκομεῖα, νοσοκομεῖα καὶ ἄστυλα ποικίλα καὶ παντὸς εἶδους φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα ἀποτελοῦσιν ἐν ταῖς δέλτοις τῆς ἱστορίας μακρὰν σειρὰν ἀψευδῶν μαρτύρων τῆς κοινωνικῆς δράσεως αὐτῆς. Μὴ δὲν ἐπώλει τὰ τὴν μαλφῆ αὐτῆς προθύμως διὰ τὴν ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων, καὶ μὴ δὲν διέθετεν ἐν εὐλογίαις τοὺς κινητοὺς θησαυροὺς αὐτῆς διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Ἔθνους ἐν ἀπειλουμέναις ὑπὸ ἐχθρῶν συμφοραῖς; Ποῶς δύναται νὰ μὴ ὁμολογήσῃ ἐν ἐθνικῇ ὑπερηφανείᾳ καὶ συγκινήσει θρησκευτικῇ, ὅτι τὰ εὐαγγῆ ἰδρύματα τῶν ἱερῶν ἑλληνικῶν μονῶν ὑπήρξαν πάντοτε τὰ φιλόστοργα καταφύγια τῆς δυστυχίας καὶ τῆς πενίας, τῆς ἐνθαρρύνσεως καὶ τῆς παραμυθίας, τῆς στοργῆς καὶ τῆς ἐμπράκτου εὐαγγελικῆς ἀγάπης;

Ἄλλὰ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς μακρᾶς δουλείας δὲν ὑστέρησεν ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ διὰ τῶν κληρικῶν παντὸς βαθμοῦ, καὶ ἰδίᾳ διὰ τῶν ἱερῶν αὐτῆς μονῶν, ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ ἐπιβαλλομένου καθήκοντος, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐργαζομένη, διαρκῶς δ' ἀναπτέρουσα τὸ ἐν μακρῷ χρόνῳ ὑπ' αὐτῆς γαλουχηθὲν φρόνημα τοῦ λαοῦ αὐτῆ ἦτο ἐκείνη, ἡ ὅποια θαρραλέως ἐσάλπισε τῆς ἐλευθερίας τὸ σάλπισμα, προσενεγκοῦσα εἰς τὸν ἱερόν Ἀγῶνα ἀγογγύστως καὶ προθύμως, ἐκτὸς τῶν πνευματικῶν αὐτῆς δυνάμεων, καὶ ἡγεσίαν καὶ παράδειγμα καὶ ἐνθάρρυνσιν καὶ αἶμα καὶ μέσα ἀφθονα ὕλικὰ καὶ πᾶν ὅ,τι τιμαλφές καὶ προσφιλές εἶχε καὶ ἡδύνατο νὰ διαθέσῃ, ὡς μήτηρ στοργικὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγωνιζομένου Ἔθνους.

Ἐν συνεχείᾳ δὲ, ἀναγνωρισθείσης ἐλευθερίας τῆς πρώτης γωνίας τοῦ πατρῶος ἐδάφους καὶ ἀπαρτισθέντος τοῦ πρώτου πυρῆνος τοῦ ἐλευθέρου Κράτους, εἰ καὶ μετ' ὀδύνης εἶδε μέγα μέρος τῆς κινήσεως καὶ ἀκινήτου αὐτῆς παρουσίας ἐν ἔτει 1836 ἀφαιρούμενον ἢ ἐκποιούμενον ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ταῖς ῥύ-

μαίς τῶν πόλεων καὶ συνεπῶς στερουμένην ἑαυτὴν ἐν μέρει τῶν ὑλικῶν μέσων τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἀποστολῆς τῆς, οὐκ ἐπαύσατο ἐν τούτοις μέχρι σήμερον οὕσα τὸ στήριγμα τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ. Ἡ Ἐκκλησία ἐπρωτοστάτησε καὶ πάλιν διὰ τῆς μοναστηριακῆς ἰδίᾳ περιουσίας, ἵνα ἀποκτήσῃ τὸ νεοπαγῆς Κράτος τὰ ποιήματα εὐαγῆ Ἰδρύματα, ὧν εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην. Ἀποφεύγοντες ν' ἀπαριθμήσωμεν πάντα ταῦτα, ὑπομνήσκουμεν, ὅτι ἐν μόναις ταῖς Ἀθήναις τὸ Θεραπευτήριον «Ὁ Εὐαγγελισμὸς», τὸ Νοσοκομεῖον «Ἡ Σωτηρία», ἡ παρὰ τὸ Γουδι Σχολὴ Χωροφυλακῆς, οἱ ἐν θέσει «Παραπήγματα» στρατώνες, ἡ Ριζάρειος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, τὸ Πτωχοκομεῖον, τὸ Σανατόριον τῆς Πάρνηθος, τὸ Νοσοκομεῖον καὶ αἱ Παιδι καὶ Ἐξοχαὶ τῆς Βούλας, πλατεῖαι καὶ κήποι δημοτικοὶ καὶ πλεῖστα ἄλλα ἐθεμελιώθησαν ἐπὶ δωρηθείσης μοναστηριακῆς περιουσίας ἢ καὶ ἐξ ὀλοκλήρου ἱδρυνταὶ δι' ἐκκλησιαστικῶν καὶ μοναστηριακῶν χρημάτων. Πρὸ ἡμερῶν δὲ μόλις ἐξεχωρεῖτο καὶ νέος σημαντικὸς ἀριθμὸς στρεμμάτων εἰς τὸ νοσοκομεῖον «Ἡ Σωτηρία». Πρὸς πληρεστέραν πίστωσιν τούτων, ἐπισυνάπτομεν τῷ παρόντι πίνακας τῶν ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς προνοίας ἐκχωρήσεων δύο μόνον ἱερῶν τοῦ Κράτους μονῶν, ὑπαγομένων εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, ἧτοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη καὶ τῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεντέλης.

Ἄλλ' εἰσέτι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ὡς γνωστὸν, αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ μετεῖχον λίαν σημαντικῶς καὶ εἰς αὐτάς τὰς δαπάνας τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

Ἐπὶ πλέον ἀγροτικὴ μοναστηριακὴ περιουσία λίαν ἀξιόλογος διετέθη, ἀπαλλοτριωθείσα κατὰ τοὺς μᾶλλον ἐλαφροτέρους καὶ ἐπεικεστέρους ὁρους διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἀνὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν ἐν Κρήτῃ, Χαλκιδικῇ, Θεσσαλίᾳ καὶ Ἀττικῇ ἐπὶ μοναστηριακῶν κτημάτων ἠδυνήθησαν νὰ εὐρωσιν ἄσυλον καὶ ἀποκατάστασιν χιλιάδες προσφύγων Ἑλλήνων ἐκ τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς· αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ ἔδωκαν χεῖρα βοηθείας εἰς τὰ μέλη τῶν ὀργανώσεων τῶν Παλαιῶν Πολεμιστῶν, καὶ ἀκίνητα ἐκκλησιαστικὰ ἐξεχωρήθησαν διὰ τὴν οἰκοδομὴν ἐιδικῶν συνοικισμῶν εἰς διαφόρους δημοσίου καὶ τραπεζιτικοῦ ὑπαλλήλους καὶ τὰ μέλη ἐπιστημονικῶν ὀργανώσεων (π. χ. Δικηγόρων), ἀποκτήσαντα οὕτω πάντα ἀκίνητον περιουσίαν εὐχερῶς καὶ σχεδὸν ἀκόπως. Γνωστὴ δὲ τυγχάνει δεδαίως καὶ ἡ κατὰ τὸν ἀρτι λήξαντα πόλεμον συμβολὴ τῶν Ἱερῶν Μονῶν ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῶν εἰς τὸν πανελλήνιον ἔρανον κοινωνικῆς προνοίας καὶ εἰς χρῆμα καὶ εἰς τιμαλφῆ.

Ἐκ τῆς συντόμου καὶ ἀμυδρᾶς ταύτης σκιαγράφου προδῆλοι καθίστανται αἱ ὁμολογουμένως μεγάλαι καὶ πολλαπλαῖ εδερgeries, τὰς ὁποίας παρέσχεν εἰς τε τὸ ἀπώτερον καὶ τὸ πρόσφατον παρελθὸν ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καθόλου κοινωνίαν.

Ἄλλ' ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία δὲν εἶναι, ὡς

εἰκόξ, ἀνεξάντλητος καὶ κατόπιν τῶν τόσων δωρεῶν καὶ διαθέσεων καὶ ἀπαλλοτριώσεων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους ἀπὸ τοῦ ἔτους 1909 οὐδ' ὀβολὸν ἀναγράφει ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἐδέησεν αὐτῇ νὰ σκεφθῇ διὰ τὴν συγκέντρωσιν τῆς ἐναπομεινάσης αὐτῇ περιουσίας καὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς περαιτέρω ζωῆς καὶ συντηρήσεώς τῆς διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς μέσων, ἐπικαλεσθεῖσα πρὸς τοῦτο καὶ τὴν βοήθειαν τῆς Πολιτείας. Οὕτω δ', ὡς γνωστὸν, δ' ἄ νόμων κρατικῶν ἱδρῦθησαν κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ Ὄργανισμὸς ὑπὸ τὴν ἐπιουμίαν «Γενικὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον» ὡς διάδοχος δ' αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 ὁ «Ὄργανισμὸς Διοικήσεως Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας» (Ο. Δ. Ε. Π.). Οὗτος τῇ συμπράξει τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλ. Λάδος διὰ συμβάσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους κυρωθείσης, ἀπέγραψεν ἅπασαν τὴν ἐναπομεινάσαν μοναστηριακὴν περιουσίαν, διαχωρισθεῖσαν εἰς ἐκποιητέαν καὶ διατηρητέαν. Καὶ ἡ μὲν ἐκποιητέα περιήλθεν εἰς τὸν Ο. Δ. Ε. Π., ἀναλαμβάνοντα τὰς παντοίας γενικὰς οικονομικὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας, οἷον μισθοδοσίαν ἀρχιερέων, ἱεροκηρῶν, ὑπαλλήλων Ἱερᾶς Συνόδου, μισθοδοσίαν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Μητροπολιτικῶν Γραφείων, ἐφόσον δὲν ἐπαρκοῦσι πρὸς τοῦτο οἱ πόροι τῶν Ἱ. Ναῶν, ἐνίσχουσιν τοῦ Ταμείου Ἀσφαλίσεως Κληρικῶν καὶ θεραπεῖαν ἐκκλησιαστικῶν, ἐκπαιδευτικῶν σκοπῶν καὶ ἄλλων παρεμφερῶν.

Ἡ δὲ διατηρητέα περιουσία, ἀνακηρυχθεῖσα τοιαύτη διὰ Διαταγμάτων ἐιδικῶν καὶ καθορισθεῖσα κατόπιν μακρᾶς, ἐμπεριστατωμένης ἀλλὰ καὶ μετὰ πνεύματος ἀκρας ἀσθηρότητος καὶ φειδοῦς διεξαχθείσης ἐργασίας, ἀπέμεινε ὡς ἀπαραίτητος διὰ τὴν μελλοντικὴν συντήρησιν τῶν Ἱερῶν Μονῶν, μηδαμῶθεν ἄλλοθεν δυναμένων νὰ ἐξοικονομῶσι τὰς ἀπαραίτητους αὐτῶν δαπάνας, εἰμὴ μόνον ἐκ τῶν ἀπομεινάντων αὐτῶν ψυχίων ἐκ τῆς ἄλλοτε ἀνθηρᾶς, μεγάλης καὶ πλουσίας εἰς προσόδους ἀκινήτου περιουσίας αὐτῶν· κατὰ τὸ πλεῖστον, ὡς ἐφθήμεν εἰπόντες, ἐξ εὐλαβῶν ἀφιερωμάτων τῶν πιστῶν ἀποτελεσθείσης. Ἀξιόσημειωτον δὲ τυγχάνει, ὅτι, ἂν καὶ ὑπὸ τοιαύτας δυσμενεῖς οικονομικὰς συνθήκας περιήλθον ἐπ' ἐσχάτων αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ, ἐν τούτοις καὶ πάλιν συνεχῶς ἐκ τῶν ὑστερημάτων αὐτῶν συμβάλλουσιν εἰς τὴν ὑπὸ τῶν οἰκείων Μητροπόλεων ἀσκουμένην πολυμερῆ καὶ συστηματικὴν φιλανθρωπίαν.

Ἄλλ' οὕτως ἐχόντων ἐν τῇ πραγματικότητι τῶν οἰκονομικῶν τῶν Ἱ. Μονῶν, παντὶ που φανερὸν καθίσταται, ὅτι ἡ μελετωμένη νῦν μετατροπὴ τούτων εἰς Ἀνάρρωτήρια καὶ Σανατόρια ἀποβαίνει ἀκατόρθωτος καὶ τελείως ἀνέφικτος, προσκόπτουσα πρῶτον εἰς τὸ οἰκονομικὸν μέρος. Ποίους πόρους νὰ διαθέσωσιν αἱ Ἱ. Μοναὶ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν θεραπευτηρίων αὐτῶν, μόλις ἐπαρκοῦσαι διὰ τὰς στοιχειώδεις αὐτῶν ἀνάγκας περαιτέρω ὑπάρξεως; Κατ' ἀναπόδραστον ἀνάγκην θὰ καταρρεύσωσι ταχέως καὶ θὰ διαλυθῶσιν οὐσιαστικῶς, διδομένου οὕτω τοῦ τελεωτικοῦ πλήγματος κατὰ τοῦ μοναχικοῦ θεσμοῦ ἐν Ἑλλάδι, εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν καὶ εἰς τὰ ἄλλα Ὁρθόδοξα καὶ

εἰς τὰ λοιπὰ χριστιανικά κράτη ὁ θεσμός οὗτος ἀπολαύει πάσης ἐποστηρίξεως καὶ ἐνισχύσεως παρά τῆς κρατικῆς μερίμνης καὶ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος πιστεύει ἀκραδάντως, ὅτι τοιαύτην κατάρρευσιν καὶ διάλυσιν τοῦ μοναχικοῦ θεσμοῦ καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Χώρας ἡμῶν ἀποδοκιμάζει πλήρως, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν καλῶς ὅτι μεταξύ αὐτῶν ὑπάρχουσι πολλαὶ ἱστορικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας οὐ τῆς τυχούσης.

Ἀλλὰ διὰ τὸ ἀπραγματοποιήτον τοῦ μελετωμένου σχεδίου ἐπιπροσθεῖσι καὶ ἄλλοι σοβαρώτατοι λόγοι, ὧν προέχει ἡ κανονικὴ ἀποψις τοῦ ζητήματος. Εἶναι γνωστόν, ὅτι πᾶσα μεταβολὴ τοῦ ὑπὸ τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας καθωρισμένου σκοποῦ τῶν Ἱ. Μονῶν ῥητῶς ἀπαγορεύεται ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ὧν τὴν ἰσχὴν ἀναγνωρίζει καὶ κατοχυροῖ καὶ ὁ Συνταγματικὸς Χάρτης τῆς Χώρας. Οὕτως ὁ ΚΔ' κανὼν τῆς Δῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου διακελεύει: «τὰ ἀπαξ καθιερωθέντα μοναστήρια κατὰ γνώμην ἐπισκόπου, μένειν εἰς τὸ διηνεκές μοναστήρια καὶ τὰ ἀνήκοντα αὐταῖς πράγματα φυλάττεσθαι καὶ μηκέτι γίνεσθαι ταῦτα κοσμικὰ καταγώγια. Τούτους δὲ συγχωροῦντας τοῦτο γίνεσθαι, ὑπόκεισθαι τοῖς ἐκ τῶν κανόνων ἐπιτιμίοις». Ἐπίσης καὶ ὁ ΜΘ' κανὼν τῆς ΣΤ' Οἰκουμ. Συνόδου, ἐπαναλαμβάνων τὰ τοῦ προηγουμένου, προστίθεται «...μήτε δὲ ὑπὸ τινος τῶν ἀπάντων κοσμικοῦ ἀνδράσιν ταῦτα ἐκδίδεσθαι...». Ὡσαύτως καὶ ὁ ΙΓ' κανὼν τῆς Ζ' Οἰκ. Συνόδου διαγορεύει: «Ἐπειδὴ διὰ τὴν γενομένην κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν συμφορὰν ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις καθήρησάν τινες εὐαγεῖς Οἰκοὶ ὑπὸ τινῶν ἀνδρῶν, Ἐπισκοπεῖά τε καὶ Μοναστήρια, καὶ ἐγένοντο κοινὰ καταγώγια, εἰ μὲν οἱ διακρατοῦντες ταῦτα προαιροῦνται ἀποδοῦναι, ἵνα κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἀποκατασταθῶσιν, εὖ καὶ καλῶς ἔχει· εἰ δὲ μή γε, εἰ μὲν τῷ καταλόγου τοῦ Ἱερατικοῦ εἰσι, τούτους καθαιρεῖσθαι προστάττομεν, εἰ δὲ μοναχοὶ ἢ λαϊκοὶ ἀφορίζεσθαι, ὡς ὄντας κατακρίτους...». Ἀλλὰ διὰ τοῦ μελετωμένου σχεδίου δὲν ζητοῦνται πλέον κτήματα μοναστηριακά, ὡς ἄλλοτε ἐγένετο, ἀλλ' αὐτὰ ταῦτα τὰ ἰδρύματα τῶν μονῶν μετὰ τῆς περιοχῆς των. Ὅτι δὲ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ χριστιανικῇ συνειδήσει ἀποδοκιμάζεται ἡ ἐλευθρία ἀρχῆ «ὁ σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα», μόλις εἶναι καὶ ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν.

Ἄλλ' ἐπὶ πλέον αἱ Ἱ. Μοναί, ὡς ἔχουσι σήμερον, εἶναι πάντῃ ἀκατάλληλοι διὰ τὸν σκοπὸν, εἰς ἃν ἀποβλέπει τὸ ὑπὸ μελέτην σχέδιον. Ἄλλαι μὲν εὐρίσκονται εἰς ἐρειπίωδη κατάστασιν, ἄλλαι ἔχουσι κελία μικρὰ καὶ ἀνθυγιεινὰ ἢ εὐπρόσωπα μὲν ὀπισσοῦν, ἀλλὰ μικρᾶς συνολικῆς χωρητικότητος, ὥστε οὐχὶ ὀδοῦνται, ὡς προβλέπει τὸ σχέδιον, ἀλλ' οὐδὲ δέκα κλῖναι νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ διατεθῶσιν, ἄλλαι δὲ ἀπαιτούσι μεγάλας πρὸς ἐπισκευὴν δαπάνας, αἱ ἐποῖται πολλάκις ἔσσονται ἀσυγκρίτως μεγαλειότεραι τῶν ὅσαι θὰ ἀπητοῦντο διὰ τὴν ἐξ ὑπαρχῆς Ἰδρυσιν θεραπευτηρίων, τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον ὑπὸ τὰς διαμορφωθείσας σήμερον πολεμικὰς συνθήκας σπανίζουσι μὲν ἢ ἐλλείπουσι παντελῶς τὰ οἰκοδομησιμα ὀλικά. προ-

βληματικὴ δὲ καθίσταται ἡ ἐξέυρεσις τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας.

Ἀλλὰ καὶ ἡ τοποθεσία πολλῶν μονῶν ἐπιπροσθεῖ ὡς ἐμπόδιον ἀνυπερβλητὸν διὰ τὸν ὑπὸ κρίσιν σκοπὸν, ἀκατάλληλος τυγχάνουσα ἀπὸ τε ὑγιεινῆς καὶ συγκοινωνιακῆς θέσεως, πολλῶν μονῶν ἐκτισμένων ἐπὶ δυσβάτων καὶ ἀπομεμακρυσμένων ἐκ τῶν πόλεων ἢ τῶν χωρίων μερῶν.

Σοβαρὸν ἐπίσης κώλυμα δημιουργεῖ καὶ ἡ ἔλλειψις ἐν ταῖς πλείστασι Ἱ. Μοναῖς ἀφθόνου ὕδατος, οὗ ἄνευ οἰαζήποτε νοτοκομειακῆ ἐγκατάστασις καθίσταται ἀδύνατος, καθόσον πολλαὶ μὲν μοναὶ ὑδρεύονται ἐξ ἐνὸς καὶ μόνου φρέατος, ἄλλαι δ' ἀποταμιεύουσιν ἐν δεξαμεναῖς τὰ δμῆρια ὕδατα τοῦ χειμῶνος διὰ τὰς στοιχειώδεις αὐτῶν ἀνάγκας.

Περαιτέρω τὸ ὑπὸ μέλειν σχέδιον προτίθεται νὰ χρησιμοποιήσῃ τοὺς μοναχοὺς διὰ τὴν περιποίησιν τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀναρρωνούντων. Ἀλλὰ δέον ἐν πρώτοις νὰ ληφθῆ καλῶς ὑπ' ὄψιν, ὅτι αἱ Ἱ. Μοναὶ σήμερον ἀριθμοῦσι μικρὸν ἀριθμὸν μοναχῶν, ὧν οἱ μὲν νεώτεροι εἶναι τελείως ἄδαις διὰ τοιαύτην διακονίαν ἀρκεῖ νὰ ὑπομνησθῆ ὅτι αἱ ἀδελφαὶ νοσοκόμοι σήμερον κατακρίζονται ἐπὶ τοῖα καὶ τέσσαρα συναπτά ἔτη εἰς εἰδικὰς σχολὰς διὰ τὴν ἀποστολὴν των. Οἱ δὲ ὑπόλοιποι μοναχοί, οἱ ὅποιοι εἶναι ἐν ἀναλογία καὶ εἰ περισσότεροι, τυγχάνουσι γέροντες, ἔχοντες αὐτοὶ ἀνάγκην περιβάλλεως καὶ νοσηλείας, συνεχῶς πολλάκις. Μὴ τις δ' εἴπη, ἐπιστάμενος, ὅτι διὰ τοῦ ἐπιδικωμένου μέτρου θὰ δοθῆ σκοπὸς καὶ προορισμὸς εἰς τοὺς μοναχοὺς, μὴδὲν ἐπιτελοῦντας. Διότι ὑπομνησκόμεν πρώτον ἀπὸ καθήκοντος Ἱεροῦ, ὅτι οἱ μοναχοὶ αὐτοὶ ὑπῆρξαν καὶ διατελοῦσι πάντοτε ἐν μέσῳ τῶν πλέον ἀντιθέων καὶ δυσμενῶν περιστάσεων οἱ πιστοὶ θεματοφύλακες τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας, καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν των προκινδυνύσαντες πλειστάκις διὰ τὴν διάσωσιν αὐτῆς. Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ παρορᾶται ἡ πραγματικότης, καθ' ἣν ὁ μοναχικὸς βίος σήμερον ἐν Ἑλλάδι διέρχεται μίαν μεταβλητικὴν περίοδον, δραχδῶς ἴσως, ἀλλ' ἀσφαλῶς πάντως βαίνων πρὸς βελτίωσιν καὶ ἀνύψωσιν. Διότι οἱ νεαροὶ μοναχοὶ σήμερον, τῇ σμικρᾷ ἀρωγῇ τῶν μονῶν των, περαιοῦντες τὸν ἐγκύκλιον αὐτῶν καταρτισμὸν, ἐπιδίδονται ἀκολούθως περὶ τὴν σπουδὴν τῶν θεολογικῶν γραμμάτων, πρὸς τιμὴν δ' αὐτῶν εἰρήσθω, διὰ κόπων καὶ στερήσεων οὐ σμικρῶν, οὕτω δ' ἀρτίως καταρτιζόμενοι, ἀποδίδουσι μελλοντικῶς εἴτε ἐντὸς τῆς μονῆς εἴτε ἐκτὸς αὐτῆς πολλαπλῶς χρήσιμοι παράγοντες καὶ πολύτιμα ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας διὰ τοὺς ἐκκλησιαστικὸς καὶ κοινωνικοὺς αὐτῆς σκοποὺς. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῆ ὅτι ἐκ τῶν Ἱερῶν Μονῶν προέρχονται οἱ πλείστοι, ἂν μὴ ἡ δλότης, τῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῶν Ἱεροκηρύκων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλων ἀνωτέρων αὐτῆς λειτουργῶν, ὧν ἡ δράσις πρὸς πάντοτε ἀμερλήπτου χριτοῦ ἐπιδοκιμάζεται καὶ ὑπερεπαινείται.

Τέλος ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐφιστᾷ μεγάλως τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τοῦ σπουδαιεστάτου γεγονότος, ὅτι αἱ Ἱ. Μοναὶ εἶναι

ἀρρήκτως συνδεδεμένοι μετὰ τοῦ θρησκευτικοῦ βίου τῶν πιστῶν, ἀποτελοῦσιν ἰσχυρὰν ἠθικὴν δύναμιν, διατηροῦσαν ζῶσαν καὶ ἀκμαίαν τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν χριστιανῶν πρὸς τὴν πίστιν τῶν Πατέρων ἡμῶν, αἱ πλείους αὐτῶν ὑψίστης σημασίας προσκυνηματικὴν ἀξίαν ἔχουσαι, συγκεντροῦσαι κατὰ τρόπον ἀξιοθαύμαστον καὶ συγκινητικὸν κατὰ ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας τοὺς προσκυνητὰς κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν πανηγύρεων, οἱ ὅποιοι ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὰ ἔργα αὐτῶν ἀναγεγεννημένοι ἐν τῇ πνευματικῇ κολουμβήθρᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας, καὶ οἱ ὅποιοι οὐ διαλείπουσι καθ' ἕλον τὸ ἔτος νὰ ἐπισκέπτονται τὰς Μονὰς τῶν, ἐπιζητοῦντες τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν ἀναψυχὴν ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν σκληρᾶς βιοπάλης, ἐξομολογούμενοι καὶ κοινωνοῦντες τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἐπὶ πλέον αἱ ἱεραὶ μοναί, κατὰ τὸ πλεῖστον συνδεδεμένοι μετὰ τῶν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἡμῶν ἀπελευθερωτικῶν ἀγῶνων, ἔχουσι προσλάβει καὶ ἐν τῇ πραγματικότητι, ἀλλὰ καὶ ἐνδιαφερόντως ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ φιλοπάτριδος λαοῦ ἡμῶν, καὶ ἀνυπέβλητον ἐθνικὴν καὶ ἱστορικὴν ἀξίαν, σεμνυνομένου λίαν δικαίως καὶ ἐγκραυχόμενου δι' αὐτάς.

Ἄλλ' ἐνόητον ἐνεῦθεν, ὅτι ἡ μετατροπὴ τῶν Ἱερῶν Μονῶν εἰς Σανατόρια ἢ Ἀναρρωτήρια θὰ κατασκανδαλίσῃ τὰς συνειδήσεις τοῦ λαοῦ, θὰ λυπήσῃ μεγάλως πάντας τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανούς καὶ θὰ προσβάλῃ καιρίως τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα αὐτῶν, διότι ἀναγκαίως θὰ διακοπῇ πᾶσα ἐπαφή τοῦ λαοῦ μετὰ τῶν μονῶν, ὡς καὶ ἡ συμμετοχὴ αὐτῶν εἰς πᾶσαν ἄλλην κοινωνικὴν ἀνάγκην, ἀποβαλλοῦσάν ἀναποδράστως τὴν θρησκευτικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτῶν ἰδιότητα καὶ περιοριζομένων μόνον εἰς τὴν περιθάλψιν ἀσθενῶν καὶ δὴ ὑπὸ τὴν μορφήν Σ α ν α τ ο ρ ῖ ο ν ἢ Ἀναρρωτηρίων. Ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου νῦν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν καὶ περίοδον ἐπιβάλλεται ἡ τόνωσις καὶ ἡ σύσφιξις τῶν ἱερῶν δεσμῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ μετὰ τῶν σεβασμῶν Ἱερῶν Μονῶν, διότι σήμερον, κατὰ τοὺς δυσχερεῖς καιροὺς καὶ τὰς ἐξαιρετ. κῶς δυσκόλους περιστάσεις, ἅς διερχόμεθα, ἐν μέσῳ τῶν τόσων δοκιμασιῶν καὶ στερήσεων καὶ θλίψεων, τῶν ἐπελθουσῶν, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, ἐπὶ τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος, αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ εἶναι ὡς τόσοι πνευματικοὶ καὶ ἠθικοὶ φάροι, ἵνα ἐκπέμπωσιν ἐπὶ τὸν χειμαζόμενον λαὸν τὸ γλυκὺ φῶς τῆς ἐλπίδος ἐπὶ τὸν δίκαιον καὶ παντοδύναμον Θεὸν καὶ τὰς σωστικὰς ἀκτίνας τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἐγκαρτερήσεως, τοῦ θάρρους καὶ τῆς ἐνισχύσεως, καὶ χρησιμεύωσιν ὡς ἄσυλα καταφυγῆς καὶ προστασίας καὶ σκέπης τῶν καταπονουμένων καὶ ταλαιπωρουμένων.

Ὅθεν διὰ πάντας τοὺς ἐκτεθέντας λόγους ἡ Ἱερὰ Σύνοδος θεωρεῖ ἀπὸ τε κανονικῆς, θρησκευτικῆς, ψυχολογικῆς, ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικῆς ἀπόψεως πάντῃ ἀκατόρθωτον καὶ ἀνέφικτον τὸ μελετώμενον ἐγγείρημα, προωρισμένον νὰ ναυαγήσῃ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, πέποιθε δ' ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς Χώρας ἡμῶν θὰ ἐκτιμῆσῃ δεδόντως τὰ ἀναπτυχθέντα καὶ δὲν θὰ ἐπιμείνῃ ἐπὶ ζήτηματος, τόσον καιρίως θίγοντος τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἰδίᾳ τὸν ἐπὶ αἰῶνας ἐν φωτεινῇ καὶ

πολυποικίλῳ εὐεργετικῇ σταδιοδρομίᾳ ὑφιστάμενον μοναχικὸν θεσμόν.

Ἔστω δὲ δεδαία ἡ Κυβέρνησις ἡμῶν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ αἱ Ἱεραὶ τοῦ Κράτους Μοναί, συνεχίζουσαι τὴν μακραίωνα παράδοσιν αὐτῶν καὶ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀμνημονοῦσαι τῶν ὑψηλῶν ὑποχρεώσεων καὶ τῆς μεγάλης αὐτῶν ἀποστολῆς ἐν τῷ κόσμῳ, οὐδέποτε θὰ παύσωσι νὰ ἠγῶνται τῆς κοινωνικῆς προνοίας πρὸς ἀπάσας τὰς κατευθύνσεις, ὡς κάλλιστα προσφάτως κατεδείχθη κατὰ τὰς ἐπελθούσας συμφορὰς καὶ περιπετείας ἐν τῇ παρασχεθείσῃ ἀρωγῇ καὶ περιθάλψει καὶ πανταχοῦ μὲν τοῦ Κράτους, ἰδίᾳ δ' ἐν Μακεδονίᾳ, Ἡπειρῳ καὶ Θράκῃ, πρὸς τε τὴν ὁλότητα τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τοὺς ἀποστρατευομένους ὑπερασπιστὰς τῆς Πατρίδος.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ

ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τῇ Δευτέρᾳ τοῦ ἀγίου Πνεύματος καὶ ὥρα 5.30' μ.μ. ἐγένετο ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν γενικὴ συγκέντρωσις τῶν συνεργατῶν τῆς Ὑπηρεσίας Προνοίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Κατ' αὐτὴν παρέστησαν ὑπὲρ τοὺς τρεῖς χιλιάδας συνεργατῶν καὶ συνεργατιδῶν, ἐτίμησε δὲ τὴν συγκέντρωσιν καὶ ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων καθηγητῆς κ. Κ. Μέρμηγκας. Ἐν ἀρχῇ ἀνεπέμφθη ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰδικὴ δέησις, εἶτα δ' ἀνεγνώσθη ἡ κατωτέρω σύντομος ἔκθεσις τοῦ Προϊσταμένου τῆς Ὑπηρεσίας ἀρχιμ. Ἱερων. Κοτσώνη.

Μόλις πρὸ ἡμερῶν συνεπληρώθη ἐξάμηνον, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ Μακαριώτατος ἐκάλεσεν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τοὺς πρώτους συνεργάτας τοῦ ἔργου. Ἐπεθύμει ἵνα δώσῃ εἰς τὰ εὐσεβῆ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμμετάσχωσιν ὄχι ἀπλῶς εἰς ἐν οἰονδήποτε φιλανθρωπικὸν ἔργον, ἀλλ' εἰς τὴν ἐκδηλωσιν μακροαιῶνος ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως, τῆς ἐξασκήσεως δηλ. τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης, ὑπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς χριστιανικῆς πίστεως.

Τὰ προβλήματα, τὰ ὅποια παρουσιάζοντο ἐνώπιον τῶν πρώτων συνεργατῶν, ἦσαν πολλὰ καὶ μεγάλα, ἐκείνο ὅμως τὸ ὅποιον κατεβλήθη προσπάθεια νὰ ἀντιμετωπισθῇ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἦτο πῶς οἱ μὲν εἰς τὸ Μέτωπον ἀγωνιζόμενοι ἢ εἰς τὰ νοσοκομεῖα νοσηλεύόμενοι στρατιῶται θὰ ἀπέκτων τὴν Ἐκκλησίαν ὡς σύντροφόν των, αἱ δὲ οἰκογένειαι των θὰ ἐπανεύρισκον ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἐκκλησίας τὸν προστατήν των, ὁ ὁποῖος ἦτο μακρὰν των. Ἡ πρόνοια, ἡ φροντίς, ἡ ὁποία ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην, ἦτο ὁ σκοπός. Εἰς τὴν ἀρχὴν βεβαίως οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι τὸ ἔργον θὰ ἐλάμβανε τὴν σημερινὴν του ἔκτασιν, διότι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προῖδῃ ποῖον ἠφαισίσειον δραστηριότητος δύναται νὰ ἀνάψῃ ἢ ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς πίστεως ὀδηγουμένη ἀγάπῃ πρὸς τὸν πλησίον καὶ ποῖα ἀποτελέσματα ἔχει ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἔργα ἄδολα

καὶ εἰλικρινῆ, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ὠφέλεια τοῦ πλησίον καὶ ἡ δόξα ἢ ἰδική Του.

Τὰ πράγματα ὅμως ἤλθον νὰ τὸ ἀποδείξουν. Χωρὶς νὰ δοθῆ οὐδεμία δημοσιότης εἰς τὸ ἔργον, εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τῶν δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς πρώτης συγκεντρώσεως, αἱ ὀλίγαι ἑκατοντάδες τῶν πρώτων συνεργατῶν ἀνέρχονται εἰς χιλιάδας. Περὶ τὰς δύο καὶ ἡμίσειαν χιλιάδες κυριῶν καὶ δεσποινίδων ἀνελάμβανον τὸ σπουδαιότατον ἔργον τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν οἰκογενειῶν τῶν στρατευθέντων, αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν περιφέρειαν τῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ἀνῆρχοντο εἰς ἐξήκοντα περίπου χιλιάδας. Τὸ μέγεθος καὶ ἡ σπουδαιότης τοῦ ἔργου δύναται νὰ ἐκτιμηθῆ, ὅταν σκεφθῆ τις ὅτι αἱ οἰκογενεαὶ αὐτὰ ἀπετέλουν τὸ 1)3 περίπου τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς περιφέρειας ταύτης.

Ἀφ' ἑτέρου τὸ ζήτημα τῆς ὑγιεινῆς περιθάλψεως τῶν οἰκογενειῶν σχεδὸν ἐλύετο. Τριακόσιοι εἴκοσι πέντε ἰατροὶ καὶ μαῖαι ἐκ τῶν ἐγκριτοτέρων, πασῶν τῶν ειδικοτήτων, ἀνταποκρινόμενοι εἰς ἐκκλησίαν τοῦ Μακαριωτάτου, ἀνέλαβον ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς τὴν ἰατρικὴν περιθάλψιν τῶν οἰκογενειῶν, πραγματοποιήσαντες ὑπὲρ τὰς 12.000 ἰατρικῶν ἐπισκέψεων δωρεάν. Ὡσαύτως πολλοὶ φαρμακοποιοὶ προσέφεραν δωρεάν φαρμακευτικὰ παρασκευάσματα ἐκ τῶν φαρμακείων τῶν, ἐνῶ αἱ μεγαλύτεραι τῶν φαρμακευτικῶν Ἐταιριῶν παρεχώρησαν ἱκανὰς ποσότητας σπασιαλιτὲ πρὸς δωρεάν παροχὴν εἰς τὰς οἰκογενεάς.

Ἐν τῷ μεταξὺν διὰ πολλὰς ἐκ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐφῆδρων ἐγεννᾶτο ὀδὺν τὸ ζήτημα τῆς στέγης, διότι ἠπειλοῦντο ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτητίας τῶν δι' ἐξώσεως. Καὶ τὸ ζήτημα ὅμως τοῦτο διηυθετήθη, διότι κατ' ἀρχὰς μὲν, κατόπιν ἐκκλήσεως τοῦ Μακαριωτάτου, ὑπὲρ τοὺς πενήκοντα δικηγόροι προσέφεραν δωρεάν τὰς ὑπηρεσίας τῶν, ἵνα ὑπερασπίζωσι τὰς οἰκογενεάς τῶν στρατευθέντων ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, πρὸ τῶν ὁποίων 1.000 περίπου οἰκογενεαὶ ἐπροστατεύθησαν, εἶτα δὲ δι' ἐνεργειῶν τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Δικαστ. Τμήματος τοῦ Κεντρ. Γραφείου ἐπετεύχθη ἵνα ψηφισθῆ νόμος, προστατεύων ἀποτελεσματικώτερον τὰς οἰκογενεάς τῶν ἐφῆδρων ἀπὸ τῶν ἐξώσεων.

Ἐκ παραλλήλου, ἐκτὸς τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος, ἐπετεύχθη ἡ ἴδρυσις 173 Παραρτημάτων τῆς Ὑπηρεσίας Προνοίας Στρατευομένων εἰς τὰς διαφόρους ἐνορίας τῆς μνημονευθείσης περιφέρειας, παρέστη δὲ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας 2 Κεντρικῶν Γραφείων, τὰ ὁποῖα διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἀπήτησαν συντόμως 5 κεντρικὰ κτίρια.

Ὅτε ἤρχιζεν ἡ ἐργασία, Ταμεῖον δὲν ὑπῆρχε, διότι τὸ ἔργον ἤρχισε χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ πρὸς τοῦτο οὐδ' ὀβολός. Εἰς τὰ πρώτα ἔξοδα τῆς Ὑπηρεσίας (γραφικὴ ὕλη, ἀγορὰ τῶν πρώτων ἐπίπλων κλπ.) ἐπικουρὸς ἦλθεν ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ Δ. Σ. τῆς ὁποίας ἐψήφισεν εἶτα πίστωσιν ἐκ 200 χιλ. δραχμῶν. Αἱ ἀνάγκαι ὅμως ἦσαν πολὺ μεγαλύτεραι.

Φάρμακα, γάλα διὰ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τὰ παιδιὰ, ἐνδύματα, σκεπάσματα, δικαστικὰ ἔξοδα ὑπὲρ τῶν

οἰκογενειῶν, ἀπῆλθον πολὺ μεγαλύτερα χρηματικὰ κεφάλαια. Πλὴν καὶ ἐδῶ συνέβη, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συμβαίνει εἰς ὅλα τὰ ἀγνῶς χριστιανικὰ ἔργα. Ὅτι, δηλαδή, οὐδέποτε ἡ ἐργασία σταματᾷ δι' ἄλλειψιν χρημάτων. Καὶ πράγματι αἱ κυραὶ καὶ δεσποινίδες τῶν Παραρτημάτων, αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς ἐπικοινωνίας πρὸς τὰς οἰκογενεάς ἤρχοντο εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν πρὸς τὰς ὑπαρχούσας ἀνάγκας, ἐκίνουν πάντα λίθον διὰ νὰ τὰς θεραπεύσουν. Ἐτρέχον πρὸς τὰ διάφορα ἰδρύματα Κοινωνικῆς Προνοίας, ἐζήτουν τὴν συνδρομὴν τῶν γνωστῶν τῶν, τὸ σπουδαιότερον δὲ ἐξ ὅλων, ἔδιδον αἱ ἴδιαι, πολλάκις ἐκ τοῦ ὑστερήματός τῶν, ἵνα ἀντεπεξέλθωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας, τὰς ὁποίας ἔβλεπον γύρω τῶν. Ὑπῆρξαν πτωχαὶ ὑπάλληλοι, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τῶν μικρῶν μισθῶν τῶν διέθετον σημαντικὰ ποσὰ χάριν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Παραρτηματός τῶν. Τοιοῦτοτρόπως, ἐκ τῶν στατιστικῶν 140 περίπου Παραρτημάτων, —δυστυχῶς διὰ τὰ ὑπόλοιπα δὲν ἔχομεν σχετικὰ στοιχεῖα—βλέπομεν ὅτι διετέθησαν ἀπὸ τὰς κυρίας περὶ τὰ 4 ἑκατομμ. 800 χιλ. δραχμῶν διὰ γάλα ἀσθενῶν καὶ παιδιῶν, διὰ φάρμακα ἐνδύματα, σκεπάσματα καὶ ἄλλας ἀνάγκας.

Ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ ἔργον ἐπροχώρει καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐγένετο γνωστὴ ἡ ἀξία του, ἤρχισαν συρρέουσαι εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ὑπηρεσίας καὶ αἱ δωρεαὶ καὶ ἐπιχορηγήσεις. Ἰδιαίτερος ἀξιόλογος, ὡς εἶναι γνωστόν, ἦτο ἡ ἐνίσχυσις ἡ ὁποία ἐδόθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Διαχειρίσεως τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἐρῶνου Περιθάλψεως καὶ εἰς χορῆμα καὶ εἰς εἶδη διὰ τὴν μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν τῆς Ὑπηρεσίας ἡμῶν διανομὴν. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας μάλιστα τῆς μεγάλης ἐκρήξεως εἰς τὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς, ὅτε ἐδημιουργήθη διὰ τὴν Ὑπηρεσίαν ἡμῶν καὶ ἡ σημαντικὴ τάξις τῶν βομβοπλήκτων, περιλαμβάγουσα, μετὰ τῶν ἐξ ἄλλων περιφερειῶν τῆς Ἑλλάδος προσφύγων, περὶ τὰς 18 χιλιάδας οἰκογενεάς καὶ παρέστη ἡ ἀνάγκη ταχυτέρας βοηθείας τῶν πολεμοπαθῶν τούτων, ἰδρῦθη καὶ νέον Τμήμα τῆς Ὑπηρεσίας ἡμῶν, τὸ Τμήμα Περιθάλψεως θυμάτων ἀρεπεπιδρομῶν. Εἰς ἀμφοτέρω τὰ Τμήματα ταῦτα τῆς Ὑπηρεσίας, ἦτοι τῶν οἰκογενειῶν τῶν στρατευθέντων καὶ τῶν βομβοπλήκτων, διωχετεύθησαν διὰ τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου ἔτερα 20 ἑκατομμύρια δραχμῶν εἰς χορῆμα καὶ εἰς εἶδος, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τῶν κυριῶν διατεθέντων.

Εἰς τὰ 20 ἑκατομμύρια περιλαμβάνονται δύο περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν, αἱ ὁποῖαι διετέθησαν διὰ παροχὴν ἐργασίας κατ' οἶκον. Τὸ τμήμα τοῦτο τοῦ ὅλου ἔργου προέκυψεν ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς παροχῆς ἐργασίας. Τὸ Ταμεῖον Ἀνταλλαξίμων κατέβαλε τὰ πρώτα ἐργατικά, σὺν τῷ χρόνῳ δὲ παρεσχέθη ἐργασία εἰς 12 1)2 περίπου χιλιάδας ἄτομα, τὰ ὁποῖα ἔλαβον τὴν χαρὰν νὰ κερδίσωσι τὸ βοήθημα τῶν διὰ τοῦ κόπου τῶν, νὰ προσφέρωσι δὲ συγχρόνως καὶ τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὴν Πατρίδα. Διότι ἡ παροχὴ ἐργασίας ἐν συνεργασίᾳ πρὸς τὸ Ἰδρυμα «Φανέλλα τοῦ Στρατιώτου» εἶχε συνδυασθῆ πρὸς τὸ πλέξιμον μαλλίνων εἰδῶν διὰ τὸν μαχόμενον Στρατόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐτοιμάσθησαν διὰ τοῦ τρόπου τούτου, 53,984 ζεύγη καλτσῶν, 14,509 ζεύγη γαντιῶν, 7,803 περιλαίμια καὶ 1,046 πουλῶβερ.

Ἄλλα τὸ ἔργον τῶν κυριῶν, ἔχον κυρίως πνευματικὸν χαρακτήρα καὶ ἀποσκοποῦν νὰ ἐκδηλώσῃ ὄλην τὴν στοργὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐναντι τῶν ὑπὸ τὴν πρόνοιάν Της οἰκογενειῶν, δὲν τελειώνει διὰ τῆς χορηγήσεως χρηματικῆς βοήθειας ἢ ἐνὸς σκεπάσματος ἢ ὀλίγου γάλακτος κλπ. Ὁ ψυχικὸς σύνδεσμος, τὸν ὁποῖον δημιουργεῖ ἡ συχνὴ ἐπαφὴ τῆς οἰκογενείας μετὰ τῆς ἐπισκεπτρίας κυρίας, συντελεῖ ὥστε πάντα τὰ προβλήματα τῆς οἰκογενείας νὰ ἀποτελέσωσιν ἀτομικὰ προβλήματα δι' αὐτὴν τὴν ἐπισκέπτριαν. Ζητήματα ἐνώπιον δημοσίων ἀρχῶν, εἰσαγωγὴ εἰς νοσοκομεῖα κ.τ.τ., τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσι καὶ γνώσεις ἀναλόγους καὶ κόπους πολλούς, ἀνελαμβάνοντο ἀπὸ τὰς ἐπισκεπτρίας. Οὕτω, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας πάντοτε στατιστικάς, δι' ἐνεργειῶν τῆς Ὑπηρεσίας, εἰς 2418 οἰκογενείας ἐξασφαλίσθη τὸ ἐφελκτικὸν ἐπίδομα, δι' ἐτέρας 6655 οἰκογενείας ἐπετεύχθη ἡ ἐγγραφή εἰς τὰ λαϊκὰ συστήματα καὶ 560 ἄτομα εἰσῆχθησαν εἰς Νοσοκομεῖα, ἐνῶ εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀνέρχονται τὰ ἄτομα, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς Ὑπηρεσίας ἡμῶν ὠδηγήθησαν εἰς ἰατρεία, ἐπέτυχον ἐργαστηριακὰς ἐξετάσεις δωρεὰν κλπ.

Ὁ ψυχικὸς ὁμοῦ σύνδεσμος μετὰ οἰκογενείας καὶ ἐπισκεπτρίας κατάρθωσε νὰ δημιουργήσῃ ἔτι βαθύτερα ἀποτελέσματα. Κατάρθωσε νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ εἰς τὴν ἐπισκέπτριαν νὰ εἰσέλθῃ βαθύτερον εἰς τὴν ψυχὴν τῆς γυναικός, τὴν ὁποίαν ἐπεσκέπτετο, καὶ νὰ θεραπεύσῃ πληγὰς, αἱ ὁποῖαι τὴς οἶδε ἐπὶ πόσον ἀκόμη θὰ ἔμενον ἀνοικταί. Τοιοῦτοτρόπως κατάρθώθη ἡ διευθέτησις 181 παρανόμων συμβιώσεων, τινὲς τῶν ὁποίων ὑφίσταντο ὑπὲρ τὴν δεκαετίαν, ἡ τέλεισις ἐτέρων 121 γάμων καὶ ἡ ἐπιτευξίς νομιμοποιήσεως ὑφισταμένων ἐξωγάμων σχέσεων. Εἰς ταῦτα δέον νὰ προστεθῇ ἡ βάπτισις ἑκατοντάδων τέκνων ἀβαπτίστων, ἡ διὰ πρώτην φορὰν προσέλευσις πολλῶν εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἱ. ἐξομολογήσεως καὶ τῆς Θ. Εὐχαριστίας κ. ἄ. Ἡ ἐξιστόρησις δὲ τῶν περιπτώσεων βαθείας ψυχικῆς ἐπαφῆς, ὁποῖα μόνον μετὰ δύο γυναικείων ψυχῶν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ, ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου, θὰ ἀπῆται χρόνον μακρὸν, διότι θὰ ἐφθάνεν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν ἔτι σοβαρωτέρων ἠθικῶν δεινῶν.

Θὰ προσθέσωμεν μόνον ὀλίγα τινὰ διὰ τὴν μετὰ τῶν στρατιωτῶν ἐπικοινωνίαν. Αὕτη ἐν τῇ περιφερείᾳ μὲν τῆς Πρωτευούσης ἐπετυγχάνετο ἀφ' ἐνὸς μὲν διὰ τῶν μελῶν τῶν ὁμάδων ἐπισκέψεως τραυματιῶν, ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τῶν καταλλήλων βιβλίων καὶ ἐντύπων. Δι' ἕκαστον Νοσοκομεῖον ὑπῆρχεν ὁμάς ἐπισκέψεως, εἰς τὴν ὁποίαν μετεῖχον μόνον κύριοι, σκοπὸς τῆς ὁποίας ἦτο νὰ ἔλθῃ εἰς στενὴν ψυχικὴν ἐπαφὴν πρὸς τοὺς τραυματίας, ἵνα ἐμπεδώσῃ τὸ ἤδη ζωηρὸν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν θρησκευτικῶν αἰσθημάτων. Κατὰ τὰς ἐπισκέψεις ταύτας, παρατηρεῖτο ἀληθὴς θρησκευτικὴ δίψα. Κατὰ χιλιάδας ἀριθμοῦνται οἱ προσελθόντες εἰς τὰ μυστήρια τῆς ἱ. ἐξομολογήσεως καὶ Θ. Εὐχαριστίας, εἰς δεκάδας δὲ χιλιάδων ἀνέρχονται τὰ μετὰ τῶν αὐτῶν διανεμηθέντα θρησκευτικὰ καὶ ἠθοπλαστικὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα, εἰς ὅσονδήποτε μέγαν ἀριθμὸν καὶ ἂν διανεμόντο, ἀπεδει-

κνύοντο πάντοτε ἀνεπαρκῆ, ἐναντι τῆς ὑφισταμένης ζητήσεως.

Ἐκεῖ ὁμοῦ ὅπου καὶ διὰ τὰς ὑφισταμένας ταχυδρομικὰς δυσκολίας ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀναποκριθῶμεν πρὸς τὰς ὑφισταμένας ἀνάγκας, ἦτο τὸ Μείωπον. Ὑπῆρχον ἐν τῷ Μείωπῳ περὶ τὰ 400 πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀναλάβει τὴν μετὰ τῶν συναδέλφων τῶν διανομῆν καταλλήλων βιβλίων καὶ ἐντύπων, διανεμηθέντων οὕτω περὶ τὰς 100.000 ἀντιτύπων. Ὁ ἀριθμὸς ὁμοῦ οὗτος ἦτο ἀνεπαρκέστατος, διότι καθ' ἑκάστην κατέφθανον εἰς τὸ Κεντρ. Γραφεῖον αἰτήσεις πρὸς ἀποστολὴν καὶ ἄλλων βιβλίων.

Τὰ ἀνωτέρω ἐπετεύχθησαν δι' ἐθελοντικῆς ἐργασίας, διὰ μισθοῦς δαπανηθέντων μέχρι τέλους Ἰαννουαρίου μόνον 15 χιλ. δραχμῶν.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἀφορῶσιν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ὑπηρεσίας Προνοίας Στρατευομένων, τῆς ὁποίας ἡ ἀποστολὴ ἔληξεν ἀπὸ τοῦ τέλους Ἀπριλίου. Πλὴν τὸ ἀρξάμενον ἔργον θὰ ἐξακολουθήσῃ. Ἡ ἀποκτηθεῖσα πείρα θὰ χρησιμοποιηθῇ. Καὶ τὰ μὲν Παραρτήματα τῶν ἐνοριῶν ἤρχισαν νὰ χρησιμοποιῶνται διὰ τὴν περιθαλψιν τῶν πολεμοπαθῶν, ἡ δὲ «Συντροφία τοῦ Ἀγωνιστοῦ» θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ παρέχῃ τὰς ὑπηρεσίας τῆς ὡς «Γραφεῖον ἐξυπηρέτησεως ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν πολέμου», διὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῶν υποθέσεων τῶν προσφιλῶν ἡμῶν ἠρώων. Τὰ ὄλιγα μὲσα ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ λείψουν. Ἀλλὰ καὶ ἡ προθυμία καὶ ἡ ἀνάγκη πρὸς ἐργασίαν ἀφθονοῦν. Ἡ Ἐκκλησία ἐπομένως δὲν δύναται παρὰ νὰ ἐργασθῇ. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ ἡ ἱστορία τῆς, αὐτὸ ἀπαιτεῖ ὁ προορισμὸς τῆς, αὐτὸ ὁ Θεάνθρωπος Ἰδρυτὴς Της. Ἡμεῖς δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ τὴν ἀκολουθήσωμεν πιστῶς. Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι διεκμηνεύω τὰ αἰσθημάτων πάντων ὑμῶν, ἐὰν ἐκφράσω πρὸς τὸν Μακαριώτατον τὴν βαθύτατην πάντων ἡμῶν εὐγνωμοσύνην, διότι ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὡς συνεργάτας Του εἰς μίαν τοιαύτην ὑψηλὴν τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολήν.»

Μεθ' ὃ ἐπηκολούθησε σύντομος ὁμιλία τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσάνθου, ἔχουσα οὕτω :

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἐκ τῆς ἀναγνωσθείσης βραχείας λογοδοσίας ἀπεχομίσαμεν ἀμυδρὰν τινα εἰκόνα τοῦ συντελεσθέντος ὑφ' ὑμῶν ἱεροῦ καὶ ὡραίου ἔργου. Ἐκαστος κατὰ τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ παρὰ Θεοῦ τάλαντον διηκόνησε μετὰ ζήλου καὶ αὐταπαρηγήσεως, ἥτις με συγκινεῖ.

Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς καὶ εὐλογοῦμεν τὸ ἱατρικὸν καὶ νομικὸν σῶμα, τὰς ἐντεταλμένας συμβούλους καὶ ἐπισκεπτρίας, τὰ μέλη τῆς «συντροφίας τοῦ ἀγωνιστοῦ» καὶ πάσας τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Κεντρικοῦ Γραφείου, δι' ὅσα ἐπέτελεσαν ἐν τῇ διακονίᾳ τῶν ἀδελφῶν. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι υπερήφανος διὰ τὰ τέκνα τῆς, ὅσα ἐξυπηρέτησαν τὸ ἔργον τῆς ἀγάπης, ὅπερ ἐθέσαμεν πρὸ ἡμῶν.

Ἄλλ' οἱ ἀπὸ τινος καταλαβόντες ἡμᾶς καιροὶ εἶναι βρῦστεροι καὶ ἀπαιτοῦσι περισσοτέραν ἔντασιν τῆς φιλαδελφίας, ἐργασίας καὶ αὐτοθυσίας. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφων εἰς ὁμοίους καιροὺς πρὸς Θεσσαλονικεῖς λέγει «περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρεῖαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδί-

δακτοί έστε εις τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους, καὶ γὰρ ποι-
εῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ
Μακεδονίᾳ. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισ-
σεύειν μᾶλλον» (Α΄ Θεσσαλον. 4,9—11).

Τοῦτο παρακαλοῦμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ Ἀπο-
στόλου Παύλου, ἀδελφοί, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον
καὶ παραμυθῆτε τοὺς ἀδελφοὺς διὰ λόγων καὶ ἔργων
ἐν παντί, ὥστε μηδεὶς νὰ ὑπάρχη ἐν μέσῳ ἡμῶν
ἀδελφὸς δυστυχῆς καὶ ταλαιπωρούμενος. Αἴροντες δὲ
πάντες τὸν σταυρὸν, ἀκολουθήσωμεν τὸν Χριστὸν εἰς
τὸ ἔργον τῆς ἀγάπης, ὑπὲρ ἧς Αὐτὸς ἀπέθανεν.

Ὡς σύμβολον τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ θυσίας,
ἀλλὰ καὶ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος προσφέρομεν
εἰς ἓνα ἕκαστον ὑμῶν ἀνα ἓνα μικρὸν σταυρὸν. Ὁ
μοίως δὲ καὶ ἀνα ἐν ἀντίτυπον Καινῆς Διαθήκης, ἐκ
τῆς μελέτης τῆς ὁποίας θὰ ἀντλήτε θάρρος καὶ καρ-
τερίαν καὶ θὰ μεταδίδετε καὶ τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν.
Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἴη μετὰ
πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Μεθ' ὃ ἐπηκολούθησεν ἡ διὰ χειρὸς τοῦ Μακαρ.
Ἀρχιεπισκόπου διανομὴ τῶν ἀναμνηστικῶν τούτων
δώρων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Εὐχὴ ἐκ τῶν περιστάσεων.

Κατὰ τὴν ἐφειτεινὴν ἐορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς,
ἐορτὴν τῆς ἰδρύσεώς της, ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία
ἐδεήθη τοῦ Κυρίου ὅπως διὰ τοῦ μέσου τῶν ἡλί-
ψεων τῆς παρουσίας περιόδου μαλάξῃ τὰς καρδίας
τῶν ἐν τῇ ἀπιστίᾳ πλανωμένων μελῶν τῆς πανα-
θρωπίνης δόξης. Οἱ ἄνθρωποι, οἱ πρὸς τὰς πι-
ραδοξωτέρας εἶ τι τῶν ἐπιδιώξεων τρεπόμενοι, οἱ
ἄνθρωποι οἱ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνικανοποίητου
συνειδήσεως παντοῖα ἔργα μηχανευθέντες, οἱ μὴ
διστάζοντες πολλάκις καὶ τὴν ζωὴν ἀπὸ τῆς ἀλόγη-
στον νὰ διαθέσωσι διὰ τὴν ἐπίτευξιν χιμαρικῶν
σχεδίων, οἱ ἀπὸ τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέ-
φοντες καὶ ἐπὶ τοὺς μύθους ἐκτρεπόμενοι, οἱ ἄ-
νθρωποι οἱ παρὰ τὰς θυσίας, εἰς ἃς ὑπεβλήθησαν,
ἀπαιτηθέντες πάντοτε ἀπὸ τοὺς προορισμοὺς καὶ
τοὺς σκοποὺς τούτους, οὗς οἱ ἴδιοι ἔταξαν εἰς ἑαυ-
τούς, εἶθε νὰ σιραφῶσι σήμερον πρὸς τὸν Κύριον,
τὴν μόνην πηγὴν τῆς ἀναλλοίωτου χαρᾶς. Καὶ εἰς
ἀκόμην τὸν ἡρνήθησαν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν εἰ-
κοσίων αἰῶνων, καθ' οὓς ὑπῆρξε «σημεῖον ἀντιλεγό-
μενον», δὲν ὑστέρησαν τῶν πιστῶν εἰς θανατοῦν
καὶ εἰς κατάπληξιν, πρὸ τοῦ μεγλειώδους ὑποδεί-
γματος, ὅπερ διὰ τῆς ἰδίας Αὐτοῦ ζωῆς ἔστησεν ὁ
Κύριος μέσῳ τῶν παρερχομένων αἰῶνων. Ἡ Ζωὴ
Του μένει κέρδος πανανθρώπινον, πελώριος δει-
κτικὴ κατευθύνσεως διὰ πάντα πλανηθέντα, ἰδιαι-
τέρως χρήσιμος ἐν ἐποχαῖς δεινῶν, ἀμφιβολίας,
καταρρέουσιν, ἑρειπίων.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Διὰ Διατάγματος ἐπαναδιορίσθη Διευθυντὴς τῶν Ἐθνησκευ-
μάτων παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐθνη-
σκευμάτων ὁ κ. Ἰω. Τράκας, ὁ ὁποῖος καὶ ἀνέλαβεν
ἀμέσως τὰ καθήκοντά του.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Τῇ ἐορτῇ τῆς Πεντηκοστῆς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιε-

πίσκοπος, ἀφ' ἐσπέρας καὶ τῇ πρωΐᾳ, ἐχοροστάτησεν ἐν
τῷ Καθεδρικῷ Ἱ. Ναῷ Ἀθηνῶν, προσέστη δὲ καὶ τοῦ
μετὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν Ἑσπερινοῦ, ἀναγνοὺς τὰς εὐ-
χὰς τῆς γονυκλισίας.

— Συνήλθον εἰς Συνεδρίαν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ὑπὸ
τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου τὰ Διοικ. Συμ-
βούλια Ο.Α.Ε.Π. Οἴκου Τσαφῶν, Σιβιτανιδείου Σχολῆς, Τα-
μείου Ἀττάλαξιμων, Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου Ἀρ-
χιεπισκοπῆς, ἡ ἐκ Κυριῶν Κοσμητεία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ
Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης, αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Προ-
νοίας τῇ Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τινες τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ
Πειραιεὶ Βιομηχανῶν.

— Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κατὰ τὴν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ
τῆς Ἀγ. Τριάδος, ἐν Πειραιεὶ, θεῖαν Ἱερουργίαν, τῇ Δευ-
τέρῃ τοῦ Ἀγ. Πνεύματος, ἐκτιμῶν καὶ βραβεύων τὴν ἐν
τῇ Ἐκκλησίᾳ μακρὰν καὶ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ὡς Ἱερο-
κήρυκος καὶ Πνευματικοῦ Πατρός τοῦ Ἐφημερίου τοῦ ἐν
Πειραιεὶ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἀγ. Βασιλείου Αἰδεσιμολογ. Πρω-
τοπρεσβυτέρου Γεωργίου Μακρῆ, οὐτινος ἡ πίστις καὶ πο-
λύτιμος συνεργάτις ἐν τῷ ἔργῳ τῆς Εὐαγγελικῆς Διᾶκο-
νίας, ἀείμνηστος Πρεσβύτερα Ἐανθῆ Γ. Μακρῆ, ἐξεδήμη-
σεν ἀπὸ διμήνου πρὸς Κύριον, ἀπένευμεν αὐτῷ, μετ' ἐπαι-
νετικῆν προσφωνήσιν, τὸ Ὀρφικιον τοῦ Ἀρχιμανδριτοῦ.
Ἁ πανοσιολ. πατὴρ Γεώργιος, βαθύτατα συγκινημένος,
νήχαισεν ἐν εὐγνωμοσύνῃ πολλῇ τὸν Μακαρ. Ἀρχιε-
πίσκοπον ἐπὶ τῇ προσγενομένῃ αὐτῷ τιμῇ διὰ τὴν μακρὰν
μὲν ἀλλὰ μικρὰν, ὡς εἶπεν, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπηρεσίαν
αὐτοῦ καὶ ἐδεήθη θερμῶς, ὅπως ὁ Κύριος ἐπακούσῃ τῶν
εὐχῶν δι' ὧν ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος κατέκλεισε τὴν
πατρικὴν αὐτοῦ προσφωνήσιν, «ἵνα καὶ τῆς τοῦ οὐρανίου
θυσιαστηρίου τύχη παραστήσεως καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἀκούση
φωνῆς «Ἐὺ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, εἰσελθε εἰς τὴν χάριν
τοῦ Κυρίου σου». Τὸ πικρὸν Ἐκκλησιαστικόν, συνεπινεύον
καὶ ἐπευφημοῦν ὅσα ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος περιεποιή-
σατο τῷ γεραιῷ τούτῳ Πρεσβυτέρῳ καὶ ἀρχαίῳ ἐν τῇ ὑπη-
ρεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας Λειτουργῷ, ἀνεφώνησε πολλὰκις,
συγκινημένον, τὸ «Ἄξιός ἐστι»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχόντες ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 3185)24-2-41 ἔγγραφο
τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Νοσοκομείου Μανικαρίου «Ἡ
Σπιτηρεῖα», καθ' ὃ κηροσέεται κενὴ ἡ θέσις τοῦ τακτικοῦ Ἐ-
φημερίου τοῦ διαληφθέντος Ἱερέματος, κατόπιν τῆς ἀπολύ-
σεως τοῦ μέχρι τούδε ἐφημερευόντος, καλούμεν τοὺς βουλο-
μένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ἵνα
καταλάβωσι τὴν ἀνωτέρω κενωθεῖσαν θέσιν ὅπως ἐντός (15)
δέκα παντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσίευσής τῆς παρούσης
ὑποβάλλωσιν ἡμῖν συνάψιν καὶς διατάξαι τοῦ άρθρου 50 ἐδ.
1 τοῦ Α.Ν. 2200)1940, ὡς καὶ τοῦ άρθρου 85 παρ. 2 τοῦ Α.
Ν. 1365)38 σχετικῆν αἰτήσιν μετὰ τῶν ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ
Νόμου πιστοποιητικῶν. Ἐν Ἀθήναις τῇ 17ῃ Ἰουνίου 1941.

Ἱ. Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόανθος

Ἱ. Μητροπολίτης Καλυβερῶν καὶ Αἰγιαλείας

Στερομένης τῆς ἐνορίας Ροδιάς.— Ἀνω Ζηλωτῶν τακτι-
κοῦ Ἐφημερίου, καλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι
τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προ-
σόντα, ὅπως ἐντός μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσίευσής τῆς παρού-
σης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ άρθρου 48 τοῦ Ἀναγκ.
Νόμου 2200 «περὶ ἰ. ναῶν καὶ ἐφημερίων» προσλαβόμενα πι-
στοποιητικὰ, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλωμεν προδῆ εἰς τὴν
ἀνακρίψιν τῶν υποψηφίων. Ἐν Αἴγιῳ τῇ 4 Ἰουνίου 1941.

Ἱ. Ὁ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Θεόκλητος

Ἱ. Μητροπολίτης Θεβῶν καὶ Λεβαδείας

Προκειμένου νὰ κηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι διὰ τὴν θεῖαν
κανονικοῦ Ἐφημερίου τοῦ ἐν Στερίῳ ἱ. ναοῦ Κοιμήσεως τῆς
Θεοτόκου, καλούνται οἱ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα πρὸς
κατάληψιν ταύτης νὰ υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον
48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200 ἀπαιτούμενα πιστοποιητικὰ ἐν-
τός ἐνός μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσίευσής τῆς παρούσης. Ἐν
Λεβαδίᾳ τῇ 3 Ἰουνίου 1941.

Ἱ. Ὁ Θεβῶν καὶ Λεβαδείας Συνέσιος

ΥΠΕΥΘ. ΝΟΣ. Π. Σ. ΜΑΝΩΔΕΣΗΣ

Τύποις «Φοίνικος», Θεομμάτου 4.— Τηλ. 54-229